

СВІТ МОВИ – СВІТ У МОВІ

МАТЕРІАЛИ
V Міжнародної наукової конференції

Київ - 2019

МОВНА СИТУАЦІЯ В ШОТЛАНДІЇ ТА СУЧАСНИЙ СТАТУС ЇЇ РЕГІОНАЛЬНИХ МОВ

Необхідність вивчення мовної ситуації в різних країнах світу визначається передусім необхідністю розуміння соціокультурних чинників, що впливають на становлення нації як такої, а також інтересом суспільства до міноритарних мов та історії їх розвитку та функціонування.

На сьогодні мовна ситуація на території сучасної Шотландії й досі залишається достатньо складною, що є наслідком багаторічної боротьби шотландців проти завойовників та фактичним проживанням в умовах домінування англійської мови та культури.

На сучасному етапі розвитку шотландської держави серед основних мов, якими користується населення, можна виділити три:

- шотландський варіант англійської мови (територіальний варіант англійської мови, має статус офіційної мови Шотландії);
- шотландська мова скотс (регіональна мова германського походження);
- галльська (гелльська) мова (регіональна мова кельтського походження, з 2005 р. має статус офіційної мови Шотландії).

Окрім зазначених вище мов, існує також велика кількість територіальних діалектів та розмовних варіантів, що значно ускладнює наявну мовну ситуацію у країні.

Паралельне існування та використання декількох мов є наслідком внутрішньої мовної боротьби, яка тривала протягом декількох сторіч. Уряд Великобританії протягом значного проміжку часу намагався зменшити важливість, а подекуди навіть знищити регіональні мови на підконтрольних їм територіях з метою послаблення національних рухів за незалежність кожної з країн, що нині входять до складу Об'єднаного Королівства Великої Британії та Північної Ірландії. Не зважаючи на те, що активний ужиток жодної з регіональних мов ніколи не перебував під заборонаю, здійснювались численні заходи щодо запобігання використанню та їх розповсюдження (наприклад, навчання в усіх закладах освіти відбувалось виключно англійською мовою). Результатом такої цілеспрямованої мовної політики стало зниження частки населення – носіїв мов певного регіону. Так, у 1961 р. носіїв галльської мови нараховувалось близько 81 тис. чоловік, а згідно з переписом 2001 р. – 58 652 людини. Складніше становище у шотландської мови скотс. Через її значну спорідненість з англійською мовою багато як шотландських, так і англійських провідних

мовознавців не можуть дійти згоди та одногосно визначити статус скотс як регіональної мови чи діалекту англійської. До того ж досить значна частка населення також поділяє думку, що скотс є продуктом змішування територіальних шотландських діалектів з англійською мовою. Проте в останні десятиріччя можна помітити позитивні зміни щодо ставлення до скотс. Так, за результатами опитування 2009–2010 рр. 85% опитуваних зазначили, що знають та можуть вживати мову скотс у повсякденному спілкуванні, а 67% вважають, що скотс повинна зберегти та закріпити свій статус на території Шотландії як одна з національних мов країни.

Ці та інші позитивні тенденції у збереженні та розвитку регіональних мов є наслідком підписання Великобританією Європейської хартії регіональних мов або мов меншин 3 березня 2000 р. та її ратифікації 27 березня 2001 р. Згідно з положеннями Хартії, країна, підписуючи її, зобов'язується створити комфортні та сприятливі умови для розвитку регіональних мов або мов меншин. Найвагомішим серед цих зобов'язань є сприяння використанню регіональних мов або мов меншин в усній і письмовій формі у державній та приватній сфері, а також заохочення населення до її використання. Із цією метою передбачається викладання регіональних мов в освітніх закладах усіх рівнів та форм власності. Таким чином, за останні двадцять років було розпочато та проведено низку заходів, спрямованих на відновлення статусу та популяризацію регіональних мов серед шотландського населення.

Задля покращення мовної ситуації гірських районів Шотландії та збереження галльської мови шотландським урядом було утворено Раду галльської мови, результатами діяльності якої стало:

- видання якісних навчальних матеріалів для шкіл та університетів Шотландії;
- заснування першої автономної середньої загальноосвітньої школи з галльською мовою викладання;
- створення та популяризація галльського телевізійного каналу BBC Alba.

Однак найважливішим досягненням Ради галльської мови слід вважати той факт, що у 2005 р. галльська мова здобула статус офіційної мови Шотландії, ставши другою офіційною мовою після англійської.

Щодо реалізації зобов'язань Хартії по відношенню до мови скотс шотландський уряд провів спеціальний аудит, визначившись зі стратегією подальшої підтримки та розповсюдження її на території Шотландії. Фінансування програми розвитку повністю проводиться за рахунок власних коштів шотландського уряду. На сьогодні вивчення шотландської мови скотс включено до навчального плану усіх

навчальних закладів – від початкових шкіл до закладів вищої освіти. Також значного розповсюдження отримують друковані видання мовою скотс, серед яких як художня (у тому числі дитяча) література, так і навчальна та наукова.

Однак варто наголосити й на певних труднощах, що виникають у процесі впровадження та підтримки регіональної мовної політики. Серед основних перепон, можна виділити такі:

- недостатня кількість кваліфікованих викладачів;
- певна нестача навчальної літератури, незважаючи на досить активний друк;
- відсутність законопроектів із впровадження та використання регіональних мов в адміністративній сфері та сфері охорони здоров'я;
- недостатня представленість мови скотс у засобах масової інформації, особливо періодичній пресі та телерадіомовленні.

До того ж шотландська мова скотс досі не здобула офіційного визнання у Шотландії й наразі так і залишається лише регіональною мовою. Багато шотландських мовознавців та політиків причину цього вбачають у заздалегідь спланованій протидії британського уряду, адже більше 60% населення країни є носіями мови скотс, й саме скотс може стати мовою, що об'єднає шотландську націю та призведе до більш активного руху щодо виходу Шотландії зі складу Великобританії.

Ураховуючи все вищезазначене, слід наголосити на неоднозначності мовної політики Великобританії, яка не дозволяє спрогнозувати подальший розвиток, підтримку та розповсюдження регіональних мов Шотландії.

Література:

1. *Європейська хартія регіональних мов або мов меншин* (Переклад Є. М. Вишневського). Рада Європи. 1992. 32 с.
2. Игнатова Е. С. Языковая ситуация в Великобритании как отражение национального самосознания. *Экология языка и коммуникативная практика*. 2019. №2. С. 12–17.
3. Неприцька Т. І. Вплив мовної політики Великої Британії на національну ідентичність шотландців. *Гілея: науковий вісник*. 2014. Вип. 91. С. 329–332.
4. *Scottish Independence Referendum Results in Full*. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.theguardian.com/politics/ng-interactive/2014/sep/18/sp-scottish-independence-referendum-results-in-full>.
5. *The Gaelic Language (Scotland) Act 2005*. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.legislation.gov.uk/asp/2005/7/contents>.

СЕМАНТИКА РОДИТЕЛЬНОГО ПАДЕЖА В РУССКОМ И КОРЕЙСКОМ ЯЗЫКАХ

Согласно АГ-80, категория падежа – это грамматическая категория имени существительного, выражающая отношение обозначаемого им предмета к другим предметам, действиям, признакам [4]. В русском языке, который, как известно, относится к языкам флективного типа, падеж как словоизменительная категория выражается с помощью флексий. Дополнительными средствами различения падежных форм выступают также чередования и ударения.

Корейский язык относится к агглютинативным языкам номинативного строя, однако в нем наблюдается тенденция к усилению флективности. Русский язык – язык синтетический, в корейском особое значение имеют служебные слова, прежде всего послелоги.

В русском языке с помощью падежных форм выражаются различные отношения субстантивов к другим словам в пределах словосочетания и предложения.

Существительные в корейском языке, в отличие от русского, не имеют категории рода, однако изменяются по числам и падежам. Еще одним отличием корейского языка от русского является отсутствие типов склонения, хотя некоторые падежи существительных имеют два варианта падежного окончания в зависимости от того, на гласный или на согласный звук заканчивается слово.

В корейском языке падежные формы могут быть модифицированы с помощью специальных аффиксов-частиц – клитиков-модификаторов. Модификация осуществляется путем добавлением к основному грамматическому значению слова, выраженному падежом, некоторого дополнительного значения [5, с. 111].

Как известно в современном русском языке категория падежа представлена шестью формами. Однако, по мнению В. В. Виноградова, вследствие богатства значений (и отчасти по происхождению), родительный и предложный можно было бы рассматривать как объединение, по крайней мере, двух падежей в каждом из них [1].

Родительный падеж в русском языке употребляется и после имен, и после глаголов. Значения и синтаксическое употребление родительного падежа весьма разнообразны.

Козлова Т. А. СЕМАНТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ЯЗЫКОВЫХ СРЕДСТВ ВЫРАЖЕНИЯ ОЦЕНКИ В АНГЛИЙСКОМ ХУДОЖЕСТВЕННОМ ТЕКСТЕ.....	82
Корисева О. М. ВАРИАНТЫ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ПОНЯТТЯ ВІДСУТНОСТІ У ПОЕЗІЇ Й. О. БРОДСЬКОГО.....	85
Корольова А. В. ІНДОЄВРОПЕЙСЬКА СИНКРЕТА ЯК РЕЗУЛЬТАТ КОГНІТИВНО-НОМІНАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДАВНЬОЇ ЛЮДИНИ.....	89
Кравцова Ю. В. АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ЛИНГВОМЕТАФОРОЛОГИИ.....	91
Куварова Е. К. ОТРАЖЕНИЕ ЯЗЫКОВОЙ РЕФЛЕКСИИ В ЭПИСТОЛЯРНОМ ТЕКСТЕ (на материале писем Н. И. Пирогова).....	95
Кувшинова Н. М. СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ПОСЛОВИЦ КАК УСТОЙЧИВЫХ ФРАЗ НЕМЕЦКОГО ЯЗЫКА.....	98
Лемещенко-Лагода В. В. МОВНА СИТУАЦІЯ В ШОТЛАНДІЇ ТА СУЧАСНИЙ СТАТУС ЇЇ РЕГІОНАЛЬНИХ МОВ.....	102
Лукьянец Т. Л. СЕМАНТИКА РОДИТЕЛЬНОГО ПАДЕЖА В РУССКОМ И КОРЕЙСКОМ ЯЗЫКАХ.....	105
Малаш О. В. ЗНАКИ БОЛГАРСЬКОЇ ЕТНОКУЛЬТУРИ (на матеріалі фольклору болгар України).....	107
Мальцева О. В. ИЗУЧЕНИЕ ИСТОРИИ РУССКОГО ЯЗЫКА И ФОРМИРОВАНИЕ НАЦИОНАЛЬНОГО САМОСОЗНАНИЯ.....	110

Матеева С. А. ЮРИДИЧНІ ТЕРМІНИ-СИНОНИМИ: КОРПУСНИЙ ПІДХІД ПРИ ПЕРЕКЛАДІ.....	113
Моштан Є. С. МОВА ЯК ЗАСІБ КОМУНІКАЦІЇ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ.....	116
Недашківська Т. Є. ОСОБЛИВОСТІ СПРИЙНЯТТЯ СТИМУЛІВ НА ПОЗНАЧЕННЯ ЕМОЦІЙ І ПОЧУТТІВ ЛЮДЬМИ З ОБМЕЖЕНИМИ ФІЗИЧНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ.....	117
Nedelcheva S. COGNITIVE VIEW ON ENGLISH PHRASAL VERBS OF EYE PERCEPTION.....	120
Палий М. А., Мисник Н. В. ОСОБЕНОСТИ НА ВТОРИЧНАТА НОМИНАЦІЯ КАТО РАЗНОВИДНОСТ НА ТЕРМИНООБРАЗУВАНЕТО ВЪВ СЪВРЕМЕННИТЕ СЛАВЯНСКИ ЕЗИЦИ.....	124
Панайотов В. НОВИ ОТКРИТИЯ В ОБЛАСТТА НА СЛАВЯНСКИЯ АКРОСТИХ.....	127
Панченко О. І. МІЖКУЛЬТУРНА СХОЖІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ ТА АНГЛІЙСЬКИХ ЗООНІМІВ.....	130
Певная Н. П. КОМПАРАТИВНЫЙ АНАЛИЗ АНТИНОМИЧЕСКИХ ПАТТЕРНОВ 'САМООБЛАДАНИЕ' VS 'БЕЗРАЗЛИЧИЕ'.....	133
Подопригора А. М. СТРУКТУРНО-ТИПОЛОГИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНЫХ ЭТИКЕТНЫХ ФОРМУЛ ПИСЬМА.....	135
Познісіренко Ю. І. РЕАЛІЗАЦІЯ ЗАКОНУ МОДЕЛЮВАННЯ АУДИТОРІЇ В ЕРГОНІМІЇ.....	138